

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské kombinované studium
2011 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Adéla Zemánková

**Mikroregiony a příhraniční spolupráce na příkladě
Mikroregionu Nový Dvůr**

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Lukáš Novotný, Dr.

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part time) Studies
2011 - 2012

BACHELOR THESIS

Adéla Zemánková

**Microregions and border-line cooperation on the example
of Microregion Nový Dvůr**

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
Mgr. Lukáš Novotný, Dr.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 14. března 2012

Adéla Zemánková

Poděkování

Touto formou děkuji vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Lukáši Novotnému, Dr.
za jeho metodickou pomoc a přínosné rady při tvorbě této práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá možnostmi rozvoje dobrovolných svazků obcí, které jim nabízí Evropská unie prostřednictvím své regionální politiky. Konkrétně je práce zaměřena na Mikroregion Nový Dvůr a jeho příhraniční spolupráci se Slovenskou republikou. V závěru práce jsou uvedeny konkrétní přeshraniční projekty Mikroregionu Nový Dvůr.

Klíčové pojmy

Euroregion, Evropská unie, evropské fondy mikroregion, obec, operační program, přeshraniční spolupráce, region, regionální politika.

Annotation

The thesis is focused on possibilities of development in voluntary alliance of municipalities which are offered by European Union through its regional policy. Specifically is thesis about microregion Nový Dvůr and its borderline in cooperation with Slovakia republic. At the end of thesis are adduced specific cross-border projects of microregion Nový Dvůr.

Key words

Euroregion, the European union, European resources, microregion, municipality, operational program, cross-border cooperation, region, regional policy.

OBSAH

ÚVOD	8
1. TEORETICKÁ ČÁST	11
1.1 Obec.....	11
1.2 Mikroregion.....	12
1.3 Místní akční skupina.....	13
1.4 Přeshraniční spolupráce.....	14
1.5 Cíle přeshraniční spolupráce.....	15
1.6 Specifika přeshraniční spolupráce Česká republika - Slovenská republika.....	16
1.7 Euroregiony a mikroregiony v České republice.....	18
1.7.1 Euroregiony v ČR.....	18
1.7.2 Mikroregiony v ČR.....	19
2. REGIONÁLNÍ POLITIKA ČR	20
2.1 Regionální politika ČR.....	20
2.2 Územní statistické jednotky NUTS.....	21
2.3 Cíle regionální politiky.....	22
2.4 Subjekty regionální politiky.....	24
2.5 Nástroje regionální politiky.....	24
3. MIKROREGION NOVÝ DVŮR	27
3.1 Historie Mikroregionu Nový Dvůr.....	27
3.2 Charakteristika Mikroregionu Nový Dvůr.....	29
3.3 Cíle činnosti Mikroregionu Nový Dvůr.....	33
3.3.1 SWOT analýza.....	34
3.3.2 Místní akční skupina Kyjovské Slovácko v pohybu.....	36
3.4 Subjekty Mikroregionu Nový Dvůr.....	37
3.5 Financování aktivit Mikroregionu Nový Dvůr.....	40
4. REALIZOVANÉ PROJEKTY SE ZAMĚŘENÍM NA PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCI	44
4.1 Turistické okénko do českých a Slovenských regionů.....	44
4.2 Umělecké sympozium aneb umění mezi vinohrady.....	45
4.3 Přeshraniční spolupráce členských obcí Mikroregionu Nový Dvůr.....	46
5. PERSPEKTIVA PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR	48
5.1 Budoucnost Mikroregionu Nový Dvůr.....	48
5.2 Přeshraniční spolupráce 2014-2020.....	49
ZÁVĚR	51
SEZNAM ZKRATEK	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	58
SEZNAM PŘÍLOH	59

ÚVOD

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je poukázat na dobrovolné svazky obcí, které díky čerpání financí z Evropské unie mohou uskutečňovat přeshraniční spolupráci a rozvíjet tak svůj region. Dobrovolný svazek obcí, jak již vypovídá název, je vlastní dobrovolná aktivita obcí o sdružení a tímto krokem získání větší síly při realizaci svých společných záměrů. Jedná se tedy o svazky obcí za účelem společného rozvoje. Jedním z hlavních záměrů příhraničních regionů je vytváření a případné navazování na „dobré“ vztahy s přeshraničním sousedem, které byly zpřetrhány historickými a politickými událostmi. Tuto přeshraniční spolupráci lze realizovat díky programům Evropské unie zaměřeným na přeshraniční spolupráci v rámci vnitřních vztahů v unii.

Vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 se naskytla nebyvalá možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Tyto fondy byly vytvořeny pro odstraňování a zmenšování rozdílů mezi regiony v rámci Evropské unie. Možnost čerpání peněžních prostředků využívají euroregiony, města, obce, dobrovolné svazky obcí a další. V současnosti probíhá čerpání dotací z operačních fondů pro období 2007-2013.

Bakalářská práce je zaměřena na Mikroregion Nový Dvůr. Na jeho vznik, členy, význam, projekty a budoucí výhledy v otázkách přeshraniční spolupráce. Konkrétně se zaměřením na příhraniční spolupráci se Slovenskou republikou. Je zde také poukázáno na vývoj obce Milotice, která v rámci regionálního rozvoje svými aktivitami přesahuje činnost mikroregionu. Tento mikroregion byl zvolen z důvodu přímého sousedství se Slovenskou republikou.

Mikroregion Nový Dvůr se nachází v příhraniční oblasti u Jihomoravského města Hodonína. Zdejší obyvatelé měli vždy blízko ke svým slovenským sousedům, jak v oblasti mezilidských vztahů, tak po stránce obchodní. Po rozdělení Československé

Federativní Republiky v roce 1993 se však vztahy ochladily. Společným vstupem do Evropské unie a následným zrušením hraničních přechodů se naskytla možnost opět navázat spolupráci prostřednictvím operačních programů přeshraniční spolupráce. Občané České a Slovenské republiky si jsou blízcí svou historií, jazykem, chováním, kulturou, folklórem a životním stylem. Velmi málo států si je takto blízkých a z tohoto důvodu je žádoucí tyto vztahy udržovat.

Stav poznání

V práci jsou použity odborné publikace zabývající se Evropskou unií, evropskými fondy, regionální politikou, dobrovolnými svazky obcí a přeshraniční spolupráci. Pro danou problematiku byly použity publikace odborníků zabývajících se danými tématy. Bohužel shromažďování materiálu, zpracovávajícího danou tematiku, bylo velmi problematické. Se získáním aktuálních zdrojů v oblasti mikroregionů a přeshraniční spolupráce nastal problém. Tato tematika je poměrně nová, a tedy málo knižně zpracovaná, proto bylo nutné použít ve větší míře internetové zdroje. Nejvíce informací bylo čerpáno z portálu Fondy Evropské unie, konkrétně se jednalo o zaměření na strukturální fondy. Dále byly využity internetové stránky např. Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, portál Evropské komise, Centra pro regionální rozvoj, Ústavu územního rozvoje a další.

Ve vztahu k Mikroregionu Nový Dvůr byly využity internetové stránky mikroregionu, stránky členských obcí a také strategický rozvojový záměr pro aktuální období. Konzultaci poskytla manažerka mikroregionu. Velmi užitečné byly internetové stránky místní akční skupiny Kyjovského Slovácka v pohybu.

Struktura práce

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola - Teoretická východiska je zaměřena na vysvětlení výchozích pojmů, souvisejících s dobrovolnými svazky obcí, regionální politikou a přístupem Evropské unie k dotační politice. Je zde

specifikována přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Slovenskem prostřednictvím operačních programů.

Kapitola druhá je věnována regionální politice České republiky pro období 2007-2013, jejím subjektům, cílům a nástrojům. Důraz je kladen na strukturální fondy Evropské unie. Pojednává se zde také o územních statistických jednotkách a jejich členění v rámci České republiky.

Třetí kapitola se zabývá konkrétně Mikroregionem Nový Dvůr. Je zde popsán vznik mikroregionu, jeho specifika, charakteristika regionu z hlediska přírodních podmínek, infrastruktury obyvatelstva a podobně. Jsou zde zdůrazněny cíle a zaměření mikroregionu. Dále je popsána stávající strategie vývoje mikroregionu doplněná SWOT analýzou. Charakterizovány jsou i členské obce s jejich historií, kulturou a specifiky daného území. Poslední částí je popis a význam finančních nástrojů dotační politiky, které mikroregion využívá k dosahování svých cílů.

Kapitola čtvrtá pojednává o uskutečněných přeshraničních projektech mikroregionu jako celku, ale i o přeshraniční spolupráci členských obcí, které si samy vybudovaly zahraniční vazby. Je zde nastíněn směr přeshraniční spolupráce. Popsány jsou jednotlivé projekty, jejich cíle, financování a výstupy. Přeshraniční spolupráce je logicky zaměřena na přímo sousedící Slovenskou republiku.

Pátá a závěrečná kapitola pojednává o budoucnosti přeshraniční spolupráce a výhledech mikroregionu s blížícím se koncem dotační politiky a o perspektivě pro budoucí programové období.

1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 Obec

Regionální politika je v moderní společnosti spojena s řadou otázek, vymezující její postavení, možnosti jejího zabezpečení a meze jejího reálného uplatnění. „Jednou z jejích významných stránek je problematika organizace, pojetí a poslání územní veřejné správy, která je půdorysem, k němuž se uskutečňování regionální politiky váže.“¹

Územní veřejná správa v České republice je tvořena nižším územně samosprávným celkem – obcí a vyšším územně samosprávným celkem – krajem. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů majících právo na samosprávu. Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Pečuje o všestranný rozvoj svého území, potřeby občanů a při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený právními předpisy. Z výše uvedeného vyplývá, že obec tvoří území, občané a samospráva. Ve smyslu Zákona o obcích jsou obce členěny třemi stupni pověření (obecní úřad, pověřený obecní úřad, obecní úřad s rozšířenou působností). „Obec vlastní svůj majetek, hospodaří s ním samostatně a má svůj rozpočet. Je veřejnoprávní korporací, tj. právnickou osobou veřejného práva. Může zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce. Obec jako územní samosprávný celek je relativně nezávislá na státu. Stát může zasahovat do činnosti obcí, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem.“²

Obce mohou vytvořit svazek obcí a využívat výhod, které jim toto spojení dává, jako je např. prosazování společných zájmů, usnadnění administrativy a společné financování. Svazek obcí je vytvořen dobrovolným sepsáním zakladatelské smlouvy jeho účastníky a přijetím stanov.³ Svazek obcí vystupuje jako právnická osoba,

¹ DOČKAL, V. *Šest let regionální politiky v ČR, šance a limity*. Brno : Masarykova univerzita, 2006. s. 11.

² MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s 75-76.

³ MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s 20.

spravující svůj rozpočet a hospodařící se svým majetkem. Obce mají možnost díky Zákonu o obcích spolupracovat na mezinárodní úrovni s obcemi jiných států, uzavírat s nimi mezinárodní smlouvy a být členy mezinárodních organizací.

Podle údajů Českého statistického úřadu, existuje k 1.1.2012 v České republice 6259 obcí a 5 vojenských újezdů.⁴

1.2 Mikroregion

Vznik mikroregionu je dobrovolnou aktivitou obcí, která pomáhá řešit společné problémy a dosahovat společných cílů. Jedná se o oblasti ekonomické, kulturní, společenské apod., často svým působením přesahují hranici domovského kraje. Nezanedbatelnou úlohou je seznamování obyvatel s možnostmi plynoucími z členství České republiky v Evropské unii.

Zakladatelé mikroregionu sepíší smlouvu o sdružení a vytvoří dobrovolný svazek obcí. Následně určí vedoucího představitele mikroregionu. Většinou se jedná o osobu s přirozenou autoritou z řad starostů, členských obcí. Ze zástupců různých sfér mikroregionu je vytvořena valná hromada mikroregionu. Následuje zvolení názvu sdružení, zde se vychází ze společné historie zakládajících obcí, popřípadě charakteristikou území, na kterém se nacházejí.

Činnost sdružení je financována z příspěvků členů a výše členského příspěvku je určena dohodou. Vyplácí se z rozpočtů obcí jednou ročně za každého občana. Pro vyčlenění aktivit mikroregionu je vytvořen strategický plán rozvoje mikroregionu v průměru na období pěti let. Strategický plán, který „ve své výsledné podobě představuje jednotný názor členských subjektů na možnosti a předpoklady rozvoje mikroregionu a obcí. Existenci programu je nutno chápat jako jednu ze základních podmínek reálného řízení a koordinace rozvoje území mikroregionu.“⁵

Aktivity mikroregionu:

- Podávání integrovaných projektů pro řešení infrastruktury obcí. Tento cíl činnosti je asi nejčastějším důvodem založení mikroregionu.

⁴ Český statistický úřad [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz> />.

⁵ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno : Masarykova univerzita v Brně Ekonomicko-Správní fakulta, 1999. s. 29

- Řešení problémů nahromaděných v předchozích letech, které svým rozsahem a významem přesahují hranice jedné obce.
- Uskutečňování záměrů a naplňování zájmů, které výrazněji ovlivní kvalitu života obyvatel členských obcí.
- Společnou ochranu práv a zájmů při jednání s orgány státní správy, podnikateli, správci infrastruktury, občanskými iniciativami apod.
- Výměna zkušeností mezi představiteli obcí a mezi mikroregiony.
- Společné získávání informací potřebných pro další rozvoj území a podávání projektů.⁶

Pro ulehčení agendy starostům a předsedovi mikroregionu se zřizuje funkce projektového manažera mikroregionu, který má za úkol sledovat možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, realizaci projektů, jejich monitoring a výstupy z uskutečněných projektů.

1.3 Místní akční skupina

Místní akční skupiny (dále jen MAS) vznikly v rámci operačního programu Rozvoje venkova. Jsou vytvořeny pro pomoc vznikajícím mikroregionům v oblasti tvorby rozvojové strategie, metodického vedení při procesu čerpání fondů z Evropské unie. Jedná se a hlavně o podporu z programu LEADER, který je určen pro rozvoj venkovských mikroregionů. MAS vypracovává záměr pro účast v programu na základě strategie rozvoje mikroregionu a zodpovídá za jeho provádění.

Rozvoj a strategie MAS jsou zaměřeny zejména na tyto priority a cíle:

- tvorba nových pracovních příležitostí na venkově,
- zlepšení kvality života,
- posílení místního ekonomického prostředí,
- zavádění nových technologií a produktů s vyšší mírou inovací a vyšší přidanou hodnotou,
- zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů,
- podpora rozvoje šetrného cestovního ruchu na venkově.⁷

⁶ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno : Masarykova univerzita v Brně Ekonomicko-Správní fakulta, 1999.

Celkovým cílem je „zlepšení organizačních schopností venkovských mikroregionů.“⁸

Obce a mikroregiony jsou členy místních akčních skupin, sídlících na stejném území. Valná hromada složená z členů MAS vytvoří rozvojovou strategii pro celou MAS. Dále pomáhá při tvorbě strategie vznikajících regionů, či při vývoji nové strategie již fungujících mikroregionů. Lze říci, že MAS je pro své členy profesionálním manažerem v otázkách vzájemné spolupráce a určování priorit v činnosti mikroregionu.

1.4 Přeshraniční spolupráce

„Na hranicích národních států z obou stran existují historicky vzniklá území, která mají zpravidla charakter okrajových, hospodářsky podprůměrných, dopravně špatně dostupných a málo zalidněných oblastí. Tato sousedící příhraniční území se zpravidla vyznačují odlišnými právními, správními, hospodářskými, sociálními a kulturními systémy, což velmi ztěžuje jejich spolupráci.“⁹ Přeshraniční spolupráce je snaha aktérů příhraničních oblastí o odstranění nežádoucích rozdílů mezi nimi. Jedná se o vytvoření hodnot, které je spojí. Tuto vizi lze uskutečnit cílevědomou činností a snahou, která spočívá ve společném plánování spolupráce, vzájemném poznávání v neposlední řadě také v získávání důvěry. „Přeshraniční aktivity tedy můžeme chápat jako jakýsi pokus o minimalizaci role hranice.“¹⁰

Evropská unie vytvořila strukturální fondy jako nástroje pro odstraňování regionálních nerovností jak pro členské státy, tak pro státy uvažující o vstupu do Evropské unie. Přeshraniční spolupráce odstraňuje pomyslnou hranici mezi státy. Za vhodnou formu spolupráce je považována společná tvorba projektů regionálního rozvoje, která vyžaduje aktivní účast obou zainteresovaných stran.

Možnost přeshraniční spolupráce řeší jak právo mezinárodní, tak i legislativa jednotlivých států. První myšlenky přeshraniční spolupráce se datují do 50. let 20.

⁷ UUR, *Monitoring mikroregionů Jihomoravského kraje (MAS)*. Brno : Ústav územního rozvoje, 2006.

⁸ UUR, *Monitoring mikroregionů Jihomoravského kraje (MAS)*. Brno : Ústav územního rozvoje, 2006. s. 2.

⁹ MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s. 106

¹⁰ NOVOTNÝ, L., *Názory a postoje české populace na přeshraniční spolupráci*. Naše společnost časopis Centra pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR : 2009. č. 7. str 28.

století. Výchozími dokumenty zabývajícími se přeshraniční spoluprací jsou Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci, Evropská charta místní samosprávy, Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů a Asociace evropských hraničních regionů, kterou státy při této spolupráci využívají.¹¹

1.5 Cíle přeshraniční spolupráce

„Základem přeshraniční spolupráce jsou integrované a strategicky zaměřené programy, v jejichž rámci se pak realizují jednotlivé projekty, úspěšný vývoj přeshraniční spolupráce je pak závislý na rámcových podmínkách.“¹² Tyto programy vycházejí z prioritních os, které si Evropské společenství vytvořilo jako prostředky pro odstranění regionálních rozdílů mezi jednotlivými státy Evropské unie.

Mezi konkrétní cíle přeshraniční spolupráce patří zlepšení dopravní dostupnosti příhraničního regionu, ochrana životního prostředí, podpora rozvoje přeshraniční infrastruktury, rozvoj služeb v cestovním ruchu, zlepšování vzdělávacích a sociálních služeb, posila spolupráce hospodářských subjektů, výměně technologií a v neposlední řadě podpora přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice.¹³

V preambuli Evropské charty hraničních a příhraničních regionů se praví:

- „Hraniční regiony se stávají stavebními kameny a mosty při procesu evropského sjednocení.
- Přeshraniční spolupráce pomáhá zmírňovat nevýhody hranic, překonávat okrajovou polohu a zlepšovat životní podmínky obyvatel, jakož i potvrzuje, že subsidiarita a partnerství mezi úrovní evropskou, státní, regionální a místní jsou v přeshraniční spolupráci nepostradatelné.“¹⁴

¹¹ KOLAŘÍK, P., TOMĚŠOVÁ, J., *Analýza projektů Iniciativy Společenství INTERREG III A v rámci česko-slovenské přeshraniční spolupráce*. Praha : VŠE, únor 2011.

¹² JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. et al. *České pohraničí – bariéra nebo prostor pro zprostředkování*. Praha : Acedemia, 2004. s. 81.

¹³ *Přeshraniční spolupráce* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.

¹⁴ JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. et al. *České pohraničí – bariéra nebo prostor pro zprostředkování*. Praha : Acedemia, 2004. s. 79.

Zaměření Charty dále přibližuje následující přehled stěžejních myšlenek:

- Překonání historických jizev, naplňování hesla „Evropa občanů.“
- Odstranění překážek a nerovnováhy v ekonomice.
- Sjednocení evropské politiky prostorového uspořádání.
- Posílení spolupráce a účinnosti evropských institucí.
- Hraniční a přeshraniční regiony, působí jako motor regionálního rozvoje.
- Zásada rovnocenného postavení.
- Řešení otázek jednotnou legislativou.¹⁵

1.6 Specifika přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika

Česká republika se nachází v centru Evropy a je obklopena čtyřmi státy, se kterými sousedí. S těmito státy a rovněž členy Evropské unie je nutné udržovat dobré vztahy a tomu napomáhá již zmiňovaná přeshraniční spolupráce. Vztahy mezi sousedními státy a Českou republikou sou odlišné v důsledku historického vývoje území. Nejblíže jsou Čechům svou mentalitou i nedávnou historií obyvatelé Slovenské republiky. Proto je žádoucí, aby v Česko-Slovenském pohraničí byla spolupráce mezi územními celky obou států podporována a rozvíjena.¹⁶

Přeshraniční spolupráci mezi Českou a Slovenskou republikou umožňuje operační program Přeshraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007-2013. Program je začleněn mezi regionální operační programy Evropská územní spolupráce. „Program je určen pro české kraje Jihomoravský, Moravskoslezský a Zlínský, ze slovenské strany jde o kraje Trenčinský, Trnavský a Žilinský. O podporu může žádat veřejná správa, neziskové organizace, hospodářské a agrární komory apod. Řídícím orgánem operačního programu Česká republika - Slovensko je Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje, v České republice za něj má zodpovědnost

¹⁵ JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. et al. *České pohraničí – bariéra nebo prostor pro zprostředkování*. Praha : Acedemia, 2004.

¹⁶ NOVOTNÝ, L., *Názory a postoje české populace na přeshraniční spolupráci*. Naše společnost časopis Centra pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR : 2009. č. 7.

Ministerstvo pro místní rozvoj.¹⁷ Pro Operační program Česká republika – Slovensko, bylo připraveno 92,74 mil. eur, oba státy se mají spoluúčast ve výši 16,37 mil. eur. ze svých veřejných rozpočtů.

Pro uskutečnění přeshraniční spolupráce je nutné vytvořit společný projekt, na kterém se budou podílet žadatelé obou partnerských států. Podstatné je zaměření projektu, jeho dopad na občany, realizace a celkový výstup, který musí být přínosem pro přeshraniční spolupráci.

„Prioritní osy a oblasti podpory programu:

- Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje příhraničního regionu a spolupráce.
- Rozvoj dostupností příhraničního území a životního prostředí.
- Technická pomoc.¹⁸

V roce 2011 byla provedena analýza využitelnosti projektů Iniciativy Společenství INTERREG III.A. zaměřená na podporu přeshraniční spolupráce Slovenska republika – Česka republika ve zkráceném programovém období 2004-2006. Toto zjištění ukázalo, že lze označit 16 typů právní formy žadatelů, kterým byla schválena projektová žádost a úspěšně dokončili realizaci projektu. „Nejčastěji se jednalo o typ právní formy obec nebo městská část hlavního města, přičemž počet schválených projektů s touto právní formou bylo celkem 90 (včetně Fondu mikroprojektů, kterých je necelá polovina – konkrétně 38). Nejméně vyskytujícím se typem právní formy byly nadace, společná zájmová organizace družstev, státní podnik a školské zařízení – každá z těchto právních forem byla zastoupena pouze jedním schváleným a finančně uzavřeným projektem.“¹⁹

¹⁷ *Přeshraniční spolupráce SR-ČR* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/0ea2b4d2-1977-417e-ad86-3b15b82e59ed/Program-preshranicni-spoluprace-Slovenska-republik/>>.

¹⁸ *Přeshraniční spolupráce SR-ČR* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/0ea2b4d2-1977-417e-ad86-3b15b82e59ed/Program-preshranicni-spoluprace-Slovenska-republik/>>.

¹⁹ KOLAŘÍK, P., TOMEŠOVÁ, J., *Analýza projektů Iniciativy Společenství INTERREG III A v rámci česko-slovenské přeshraniční spolupráce*. Časopis Regionálních studií. Praha : VŠE, únor 2011

1.7 Euroregiony a mikroregiony v České republice

1.7.1 Euroregiony v ČR

„Euroregiony jsou nadnárodním typem svazků či sdružení měst a obcí. Cílem euroregionu je podpora a realizace projektů odrážející všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami. Sdružení měst a obcí v příhraničních částech ČR je zaměřené na přípravu a realizaci konkrétních návrhů projektů pro oživení území od poradenství při jejich přípravě a realizaci až po spoluúčast na celostátních i mezinárodních programech.“²⁰ Tyto pohraniční regiony jsou odříznuty od dění ve státě. Většina států ve svém vnitrozemí koncentruje hospodářskou i ekonomickou aktivitu. Pohraničí je od těchto možností odtrženo, a proto dochází k určité formě zaostávání oproti zbytku státu. Pro tyto regiony je velmi výhodné se sdružovat a vytvářet lepší podmínky pro život v pohraničí.

Členství v euroregionu je dobrovolné a na příhraničních projektech mohou spolupracovat i organizace a územní jednotky nespádající přímo pod daný euroregion. Jejich snahou je se podílet na tvorbě přeshraniční spolupráce. Ovšem tito aktéři mimo euroregion si nemohou nárokovat spolufinancování projektu.

„Euroregiony nejsou totožné ani z hlediska právního statusu, ani z hlediska organizace, u každého z nich lze nalézt nějaká specifika, která se potom odrážejí v charakteru činnosti a způsobu přeshraniční spolupráce. Všechny odvozují své současné právní zakotvení ze zákona č. 128/2000Sb., o obcích.“²¹, kde jak již bylo zmíněno v první kapitole této práce, je zakotvena možnost mezinárodní spolupráce svazu obcí a členství v mezinárodních orgánech.

První euroregiony začaly vznikat v padesátých letech minulého století a různými cíli, např. poradní orgány, budování komunitních středisek a přeshraniční aktivity. V České republice v současnosti existuje třináct euroregionů, složených ze čtyřiceti okresů, což je více než polovina území celé České republiky. Jedná se o euroregiony - Labe, Erzgebirge-Krušnohoří, Egrensis (Chebsko), Bayerischer Wald-Šumava-

²⁰ *Euroregiony* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW:<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu_euroregions/index_cs.htm/>.

²¹ LAŠTOVKOVÁ, J., *Euroregiony na hranicích České republiky*. In Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí ČR II : sborník podkladových studií. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. s. 35.

Mühlviertel, Silva Nortica (jižní Čechy), Weinviertel-Pomoraví-Záhorie, Bílé Karpaty, Beskydy, Těšínské Slezsko, Silesia (Opavsko), Praděd, Glacensis (severovýchodní Čechy) a Nisa (Liberecko).²²

1.7.2 Mikroregiony v ČR

Mikroregiony jako dobrovolné svazky obcí nepatří mezi územně správní jednotky, a proto není možné jejich počet evidovat Českým statistickým úřadem. Přesto však odhad Českého statistického úřadu říká, že dobrovolných svazků obcí všech typů je v České republice téměř 800.²³ Nejvíce mikroregionů vznikalo v devadesátých letech minulého století z důvodu možnosti čerpání evropských dotací z programů předvstupní pomoci, určeným zemím jednajícím o vstupu do Evropské unie.

Obce zakládají mikroregiony většinou se specifickým cílem jako je například dobudování infrastruktury, podpory vzájemné spolupráce a rozvoji regionu v rámci společné strategie. Mikroregiony nevznikají jen za materiálním účelem, ale je zde snaha o sjednocení obyvatelstva daného území.

Mikroregiony v České republice využívají možnosti čerpání z dotačních fondů Evropské unie na své aktivity. Pro tuto činnost jsou najímány projektové agentury, které za finanční odměnu pomohou dotaci získat a projekt uskutečnit. Dále jsou mikroregionům nápomocny místní akční skupiny a v neposlední řadě lze zřídit pozici projektového manažera mikroregionu. „Pětina mikroregionů nemá zaměstnance vůbec a nikdo zde není za práci odměňován.“²⁴

Tyto svazky obcí jsou v České republice velmi rozšířené a napomáhají ve zvelebování území, ekonomickému rozvoji, odstraňování regionálních rozdílů a v neposlední řadě přispívají k přeshraniční spolupráci.

²² *Euroregiony* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm>.

²³ *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

²⁴ *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2012-03-03] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>>.

2. REGIONÁLNÍ POLITIKA ČR

2.1 Regionální politika ČR

„Termín region, popř. rajón, se používá již dlouhou dobu. V různých regionálních pracích se používá v různém smyslu. Tento problém lze překonat tím, že region budeme chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry. Analýza a hodnocení regionů je tradičním a současně vysoce moderním úkolem regionalistiky.“²⁵ Region je krajinný či správní celek různého řádu, z tohoto pojmu se časem vyvinuly pojmy euroregion a mikroregion.

Regionální politika má za soustavný cíl tvorbu opatření a nástrojů, zmírňujících rozdíly mezi jednotlivými regiony. Jak po stránce sociální, tak i ekonomické. Podporuje všestranný regionální rozvoj pomocí finančních podpor, vzdělávání a usměrňování rozvoje bohatších oblastí.²⁶

Pro čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie museli všichni čerpající členové vytvořit soustavu programových dokumentů. „Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky hospodářské sociální soudržnosti jsou na evropské úrovni Strategické obecné zásady Společenství (dále jen SOZS), kde se definují hlavní priority této společné evropské agendy na období 2007–2013. Na základě SOZS si členské země s ohledem na vlastní priority vypracovávají Národní strategický referenční rámec (dále jen NSRR) popisující globální cíle a záměry, způsob řízení a koordinace politiky soudržnosti na jejich území.“²⁷

Česká republika tak učinila a v roce 2007 byl vytvořen Český národní strategický referenční rámec. Následně došlo ke schválení českých operačních programů, které nyní žadatelé využívají. Jejich řídicí orgány přijímají od žadatelů z řad podnikatelů, obcí, neziskových organizací i státní správy projekty, vyhodnocují je a přidělují jim finanční podporu.

²⁵ MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s 113.

²⁶ MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s 115-116.

²⁷ *Definice a finanční objem regionální politiky* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/>>.

Pro potřebu efektivního získávání prostředků z evropských fondů, byly na území našeho státu uměle vytvořeny regiony soudržnosti, které se skládají z jednoho či více krajů. Územní celky České republiky nesplňovaly množství obyvatel Evropské kohezní politiky (politiky hospodářské a sociální koheze, čili soudržnosti) na územní celek. Vznikly regiony soudržnosti Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko a Střední Morava. Toto členění na regiony soudržnosti, kterým se říká v souladu s evropskou terminologií také NUTS II, pokrývá celou ČR mimo hlavní město.²⁸ Podrobný přehled územních statistických jednotek v rámci České republiky viz následující podkapitola.

Členské státy Evropské unie postupně „přistoupily k realizaci vlastní národní regionální politiky, pomocí níž usilují o snížení rozdílů v životní úrovni mezi regiony a bojují s vysokou regionální nezaměstnaností. Společná regionální politika je projevem určité solidarity na úrovni EU a především má nezastupitelný význam při posilování soudržnosti i společné identity.“²⁹

2.2 Územní statistické jednotky NUTS

Jak je již uvedeno v předcházející podkapitole, Česká republika vytvořila regiony soudržnosti pro zefektivnění čerpání evropských fondů.

Územní statistická jednotka NUTS (Nomenclature of Units for Territorial Statistics) je jednotná pro celou Evropskou unii, aby bylo dosaženo srovnatelnosti jednotlivých statistických celků. Data týkající se NUTS všech států EU zpracovává Evropský statistický úřad, zkráceně Eurostat.

Pro potřeby regionální a ekonomické statistiky se jednotky NUTS používají pro sledování míry nezaměstnanosti, pro výpočet regionálního hrubého domácího produktu a pro populační údaje. V rámci regionální politiky jsou tyto jednotky základním územní oblastí pro posuzování a hodnocení podpory ze strukturálních fondů.³⁰ Klasifikace územních celků v České Republice je označována jako CZ-NUTS.

²⁸ *Regiony pro regionální politiku*. [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/>>.

²⁹ MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. s 116-117.

³⁰ WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. Praha : Ifec, 2002.

Tabulka 1: Členění území České republiky - CZ-NUTS

ÚROVEŇ	NÁZEV	NEJMÉNĚ (obyvatel)	NEJVÍCE (obyvatel)	POČET JEDNOTEK V ČR
NUTS I	Stát	3 miliony	7 milionů	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	800 000	3 miliony	8
NUTS III	Kraje	150 000	800 000	14
LAU I	Okresy			76+15 pražských obvodů
LAU II	Obce			6259

Zdroj: Strukturální fondy [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/>>.

„Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU).“³¹ Do těchto územních jednotek na úrovni okresů a obcí spadají mikroregiony.

2.3 Cíle regionální politiky

Podle principu programování, je regionální pomoc členěna časově. Proběhlo programové období 2000 – 2006, které bylo významné svou snahou o seznámení žadatelů se strukturálními fondy a jejich následným využitím. V současnosti probíhá programové období 2007 - 2013. Pro Českou republiku je v evropských fondech připraveno k čerpání téměř 27 miliard eur. Evropská unie pokrývá téměř dvě třetiny nákladů pro regionální politiku, zbylé nákladů musí doplatit z vlastního rozpočtu členský stát, do kterého finance směřují.

³¹ Co znamenají zkratky NUTS. [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/>>.

Tři cíle regionální politiky Evropské unie pro období 2007-2013:

1. Konvergence – podpora hospodářského růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech Evropy. Do tohoto cíle spadají všechny regiony soudržnosti v České republice kromě hlavního města Prahy.
2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – podpora regionálních programů na úrovni územních statistických jednotek NUTS I a NUTS II pro regiony a orgány regionální správy podporující ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Tento cíl je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.
3. Evropská územní spolupráce – podpora harmonického a vyváženého rozvoje na území Evropské unie, určena pro NUTS III. Pomoc při meziregionální i nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Spadají sem všechny regiony v České republice.³²

Principy regionální strukturální politiky EU:

- Princip koncentrace – snaha věnovat nejvíce prostředků do regionů s největšími problémy.
- Princip partnerství – jde o to, aby se samotní příjemci pomoci (obce, regiony, atd.) podíleli na konkrétním rozdělení pomoci.
- Princip programování – časový rozvrh pro alokaci pomoci.
- Princip doplňkovosti – prostředky vynakládané ze společného rozpočtu EU pouze doplňují ostatní veřejné finance, nemají je nahrazovat.
- Princip monitorování a vyhodnocování – průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynaložených prostředků.
- Princip solidarity – hospodářsky vyspělejší státy pomáhají svými prostředky do společného rozpočtu zemím méně vyspělým.
- Princip subsidiarity – jednotlivé cíle mají být plněny na co nižší možné úrovni rozhodování.³³

³² WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M. et al. *Regionální rozvoj*. Praha: Linde, 2008.

³³ WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M. et al. *Regionální rozvoj*. Praha: Linde, 2008. s. 331-333.

2.4 Subjekty regionální politiky

„Klíčovou otázkou regionální politiky je vytvoření základního institucionálního a partnerského rámce. Vedle přímého realizátora opatření regionální politiky je nutné rozlišit a stanovit relevantní aktéry regionálního rozvoje, jejich vzájemné vztahy, práva a povinnosti.“³⁴ Regionální politika svým působením a dopady se nejčastěji odvíjí od nejnižších subjektů, tedy obcí, směrem nahoru, je vhodné tímto postupem „zdola nahoru“ postupovat při stanovení okruhu účastníků regionálního rozvoje.

Subjekty regionálního rozvoje:

- na obecní úrovni - obec, obcí zřizované organizace, podnikatelé a zájmová sdružení.
- na mikroregionální úrovni - management svazku obcí, obce, místní akční skupiny.
- na krajské úrovni - kraj, svazky obcí, místní akční skupiny, územní orgány státní správy, podnikatelská sdružení, vysoké školy.
- na státní úrovni - ministerstvo pro místní rozvoj, ostatní ministerstva, kraje, svaz měst a obcí, celostátní zájmová uskupení.³⁵

2. 5 Nástroje regionální politiky

„Nástrojů regionální politiky je mnoho. Vedle prvotního úkolu, kterým je analýza území a vymezení jednoho či více typů problémových oblastí, je druhým zásadním úkolem regionální politiky definovat typy regionálních pobídkových stimulů tj. ekonomické nástroje na podporu problémových oblastí. Tyto regionální stimuly tvoří hlavní oporu „balíků“ regionální politiky v celé západní Evropě.“³⁶

V zásadě existuje pět rozsáhlých kategorií regionálních ekonomických pobídkových stimulů:

³⁴ *podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-regionální-politiky.html/>>.

³⁵ *Subjekty regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-regionální-politiky.html/>>.

³⁶ WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. Praha : Ifec, 2002. s.70.71.

- kapitálové granty (pokrývající určitá procenta rozpočtových nákladů projektu),
- dotace vztahující se k úrokům nebo půjčkám,
- daňové úlevy,
- zvýhodněné odpisové sazby (srážky na odpisy),
- dotace vztahující se k pracovní síle (prémiiem vytvořená pracovní místa).

Nejdůležitějším nástrojem strukturální a regionální politiky se staly strukturální fondy Evropské unie. Vedle strukturálních fondů existuje kohezní fond (evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti), který poskytuje finanční prostředky hospodářsky slabším zemím Evropské unie. Strukturální fondy pomocí rozvojových programů nabízejí regionům možnost snižovat zaostalost venkovských regionů a zajistit těmto oblastem udržitelný rozvoj. Příjemci této pomoci musí při předkládání projektu Evropské unii prokázat velké úsilí a spolupráci. Strukturální fondy také umožňují individuální přístup ke konkrétním problémům. Velkou výhodou je, že žadatelé si sami zvolí nejpalčivější problém a ten prostřednictvím fondů řeší.³⁷

Regionální politika je financována třemi hlavními fondy Evropské unie, určené pro všechny cíle regionální politiky:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF),
- Evropský sociální fond (ESF),
- Fond soudržnosti (FS).

Všechny z členských zemí si dojednávají s Evropskou komisí operační programy, které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech. Jsou to strategické dokumenty představující priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a individuálních zájmů členských států. Česko si pro nynější období vyjednalo 26 operačních programů.³⁸ Podrobný přehled operačních programů viz příloha A této bakalářské práce.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky je ústředním orgánem ve věcech regionální politiky, podpory podnikání, bydlení, územního plánování a cestovního ruchu. Koordinuje činnost ministerstev při zajišťování regionální politiky státu, zajišťuje informační a metodickou pomoc regionům, obcím a jejich sdružením.

³⁷ WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M. et al. *Regionální rozvoj*. Praha: Linde, 2008.

³⁸ Internetový zdroj. Dostupný 5.2.2012. <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>

Zajišťuje činnosti spojené se zapojováním územních celků do evropských regionálních struktur. „Základním nástrojem regionální politiky, za niž ze zákona odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj, je nyní Strategie regionálního rozvoje České republiky platná pro období 2007–2013. Zvláštní pozornost věnuje regionální politika specifickým problémům rozvoje měst a venkovských oblastí.“³⁹

³⁹ Regionální politika [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/>>.

3. MIKROREGION NOVÝ DVŮR

3.1 Historie Mikroregionu Nový Dvůr

Mikroregion Nový dvůr byl založen v roce 2002 obcemi Milotice, Skoronice, Ratíškovice, Vacenovice a Vlkoš. Krátce po založení přistoupila do svazku obec Svatobořice-Mistřín.⁴⁰ Název Mikroregion Nový Dvůr je přejat z historie území, ve kterém se nacházejí členské obce. Vyjma obce Ratíškovice patřili obce mikroregionu k Milotickému panství.

Území má dlouhou tradici a stabilitu. První zmínky o tomto území se datují kolem r. 1131. „V dlouhodobé historii zde nedošlo k přerušení kontinuity osídlení a k vymizení celých sídel takovým způsobem jako například na Znojemsku, kde část území spadala do tzv. „Sudet“.“⁴¹ Z tohoto důvodu je zde stabilní osídlení s vysokým počtem obyvatel na km².“

Pro tento region je typický bohatý a živý folklor s lidovými tradicemi, kroji, písněmi, tanci, slavnostmi a tradičními řemesly. Je zde velmi silný vztah k tradicím a hodnotám křesťanského života na vesnici. Díky těmto hodnotám se zde dodržují tradiční církevní slavnosti, čímž je region v rámci celé České republiky výjimečný. Tradice, vinařství, památky a přírodní krásy jsou nejen symbolem mikroregionu, ale i zdrojem možného ekonomického a sociálního rozvoje.

Mikroregion se nachází v jihovýchodní části České republiky, ve správním obvodu Jihomoravského kraje, spadajícím pod územně správní jednotku NUTS II Jihovýchod a je součástí regionu Kyjovsko.. „Území je homogenní po stránce geografické, historické i etnografické. Rozloha mikroregionu je 7690 ha⁴² a 13369 obyvateli.

Řídícím orgánem mikroregionu je předseda svazku, který mikroregion vede a zastupuje jej v jeho záležitostech, je také statutárním orgánem. Předseda je volen na období dvou let z řad starostů členských obcí. Funkci tajemníka vykonává projektový

⁴⁰ *Mikroregion Nový Dvůr* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.novy-dvur.cz/index.php/o-mikroregionu/>>.

⁴¹ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 14

⁴² MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 12.

manažer mikroregionu a dozorčí rada je složená z šesti členů, tj. za každou členskou obec jeden.

Obrázek 1 : Mikroregiony Kyjovska

Zdroj : MAS, *Strategie MND 2010-2015. Kyjovské Slovácko v pohybu*, 2009. s.13

„Pět ze šesti obcí mikroregionu je součástí obvodu pověřeného městského úřadu a správního obvodu obce s rozšířenou působností Kyjov, nejjihněji položená obec Ratíškovice je součástí obvodu pověřeného úřadu i správního obvodu obce s rozšířenou působností města Hodonína.“⁴³ Mikroregion sousedí na severu s Mikroregionem Babí lom, na severovýchodě s obcí Kelčany z Mikroregionu Podchřibí, na východě s městem Vracov z Mikroregionu Bzenecko, na západě s Mikroregionem Hovoransko a na jihu a jihozápadě s Mikroregionem Hodonínsko.

⁴³ MAS, *Strategie MND 2010-2015. Kyjovské Slovácko v pohybu*, 2009. s. 12-13.

3.2 Charakteristika Mikroregionu Nový Dvůr

Přírodní podmínky

„Přírodní a klimatické podmínky v regionu dávají předpoklad k efektivní zemědělské produkci a k pěstování rostlin, které z důvodů teplotních nároků nejde pěstovat v jiné části ČR. I když je v území několik velmi vzácných přírodních lokalit, je hlavní rozloha území obdělávána (64%), při 90% zornění. Kvalita půdy je proměnlivá, ale převážnou část tvoří lehké až písčité půdy.“⁴⁴ Půda je často ohrožena vodní nebo větrnou půdní erozí. Území tvoří terasové štěrkopísky řeky Moravy, překryté různě vysokými vrstvami vátých písků. Typická nadmořská výška území je mezi 200 - 260 m n. m. Mikroregion patří do hlavního povodí řeky Moravy, do níž ústí všechny významnější vodní toky území. Tyto klimatické podmínky jsou velmi příznivé pro vinařství.

Zemědělství

Zemědělskou produkci v regionu zajišťují velké společnosti jako např. Agropodnik Hodonín, a.s., ZERA, XAVERgen, a.s. V mikroregionu působí jen malé množství soukromých zemědělců. Ve dvou obcích je lesnická činnost a zpracování dřeva a v jedné obci chov koní.

„V mikroregionu existuje svébytná atmosféra vinařství a nově se rozvíjí vinařská turistika. Region je vnímán jako jedna z významných vinařských oblastí jižní Moravy se zachovanou tradiční výrobou vína. Dokladem toho jsou některá špičková vinařství - Vinařství Krist Milotice, Vinařství Dufek Svatobořice Místřín, Metroflora Milotice.“⁴⁵

Ekonomická charakteristika

V regionu scházejí velké firmy, nejvíce jsou zastoupeny malé firmy, jejichž specializace spadá nejčastěji do odvětví stavebnictví, kovovýroby a autoslužeb. „Je zde strojírenská výroba, výroba betonových tvárnic a malých čistíren odpadních vod, elektrotechnický průmysl, slévárnictví, dřevovýroba apod.“⁴⁶ Stavebnictví je největším

⁴⁴ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 14.

⁴⁵ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 22.

⁴⁶ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 21-22.

tradičním odvětvím V mikroregionu je poměrně velký počet stavebních firem a řemesel související s tímto odvětvím, dále například stolařství, klempířství a pokrývačství, zednické a malířské práce, vodo-topo, pila. Ve všech obcích je obyvatelstvo zásobeno potravinami sítí prodejen potravin a v každé obci je pohostinství, ve větších obcích funguje několik restaurací a barů.

V podstatě jsou zachována veškerá místní lidová řemesla jako je dřevorezbařství, umělecké kovářství, vyšívání a šití krojů a lidové malířství.⁴⁷

Doprava

Dopravní situace „je ve většině obcí zajišťována autobusovou dopravou, v obci Vlkoš je vlakové spojení. Územím prochází několik významných dopravních tahů silnic I. a II. třídy. Obec Vlkoš leží na železniční trati Brno – Uherské Hradiště.“⁴⁸ Dostupné spojení existuje také do vzdálenějších měst, jako je např. Brno nebo hlavní město Praha. Stejně jako dopravní obslužnost je i dopravní infrastruktura na poměrně dobré úrovni, vyjma kvality místních komunikací.

Technická infrastruktura

Z hlediska technické infrastruktury je ve všech obcích zajištěna dodávka pitné vody skupinovým vodovodem, ve všech obcích je ukončená plynofikace. Kanalizace a čističky odpadních vod jsou od roku 2012 zprovozněny ve všech obcích mikroregionu, často za spolupráce dvou až tří obcí. Elektro-energetika je vyhovující a telekomunikace (kabelová televize) nejsou dokončeny pouze v obci Vlkoš.

Zdravotnictví

Zdravotnictví je ve všech obcích mikroregionu zajišťováno stálým praktickým lékařem. V Miloticích, Ratíškovcích a v obci Svatobořice-Mistřín fungují zdravotní střediska. Mikroregion spadá částečně pod Kyjovskou a částečně pod Hodonínskou nemocnici.⁴⁹

⁴⁷ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009

⁴⁸ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 23.

⁴⁹ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 28-29.

Školství

Ve všech obcích mikroregionu funguje mateřská škola a kromě Skoronic i základní škola s prvním stupněm. Na druhý stupeň musí děti dojíždět do Milotic, Ratíškovice a Svatobořic-Mistřína. Školy s devítiletou docházkou mají v průměru kapacitu 200 - 250 žáků.

Památky, kultura a cestovní ruch

V každé z obcí mikroregionu je kostel, jedná o památkově chráněné objekty, které tvoří dominantu obce. Kulturními památkami jsou dnes uznávány i četné lokality vinných sklepů, typické pro všechny obce mikroregionu. „Nejvýznamnější kulturní památkou mikroregionu je veřejně přístupný barokní zámek s parkem v Miloticích. V území není možné se neseťkat s dosud velmi živým folklórem (písně, kroje, tance, výšivky, lidové nářečí).“⁵⁰ Četné stezky pro pěší turistiku a cyklostezky ve spojitosti s kulturními zajímavostmi činí území turisticky atraktivním.

Mikroregion má v oblasti cestovního ruchu velký současný i budoucí potenciál. Kulturní památky, tradice a lidové slavnosti jsou zde zachovány v neobvyklé míře. Což je pro návštěvníky velmi lákavé. Je zde velký předpoklad pro rozvoj vinařské turistiky.

Společenské a sportovní aktivity

„Občanské aktivity jsou zdrojem bohatého veřejného života, který přispívá k posilování sociálních vazeb v mikroregionu a významnou měrou posiluje vztah obyvatel k obci a mikroregionu. V obcích mikroregionu je množství aktivních spolků, neziskových organizací a sdružení. Ty vytváří pestrou paletu aktivit.“⁵¹ Např. Národopisný festival Kyjovského Dolňácka, Mužské sbory na zámku, Umělecká sympozia (keramika, fotografování, sochařství).

Všechny obce mikroregionu mají dobré zázemí pro sportovní a kulturní vyžití občanů. Kulturní dům je v pěti obcích, víceúčelové sportoviště a hřiště pro děti jsou vybudovány v každé obci. Sportovní centrum, Komunitní centrum a Klub důchodců patří k dalšímu občanskému vybavení ve třech jednotlivých obcích mikroregionu.

⁵⁰ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 26-27.

⁵¹ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 33.

Obyvatelstvo

Region, na kterém se nachází Mikroregion Nový Dvůr, je venkovský, avšak je zde velká hustota obyvatelstva, která na tom území žije v porovnání se zbytkem České republiky. Celková výměra území je 76,9 km² a „počet obyvatel je 13 369 k 1.1.2012.“⁵² Tři členské obce mají větší počet obyvatel než 2000. Obec Svatobořice-Mistřín je tvořena dvěma sloučenými sídelními jednotkami a to Mistřínem a Svatobořicemi.

V mikroregionu se nacházejí čtyři obce s počtem obyvatel od 2 000 do 4 000, což je v České republice méně obvyklé. Tato skutečnost hraje roli zejména ve schopnosti obcí investovat finanční prostředky do nových projektů. Zajímavostí je, že Ratíškovice se 4 000 obyvateli a Svatobořice-Mistřín s 3500 obyvateli patří v rámci celé České republiky k vůbec největším venkovským obcím. Vzdálenost mezi jednotlivými obcemi činí v průměru 4 až 6 km.⁵³

Tabulka 2 : Počet obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu

Členské obce MND	Počet obyvatel	Muži	*Muži +15	Ženy	*Ženy +15
Milotice	1926	952	836	974	840
Ratíškovice	4090	1996	1724	2094	1846
Skoronice	538	259	216	279	244
Svatobořice - Mistřín	3572	1809	1504	1763	1536
Vacenovice	2197	1101	963	1098	959
Vlkoš	1046	534	462	512	452
Celkem	13369	6651	5705	6720	5877

*Muži a ženy starší 15 let.

Zdroj : *Obyvatelstvo ČR* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz> />.

⁵² *Počet obyvatel Mikroregionu nový dvůr* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz> />.

⁵³ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

3.3 Cíle činnosti Mikroregionu Nový Dvůr

Při založení mikroregionu byly cíle původní strategie v roce 2002 následující:

- Rozvoj infrastruktury.
- Ochrana životního prostředí, ochrana kulturního dědictví (udržování folklórních tradic, řemesla, kultura drobného vinařství, sklepní architektura).
- Rozvoj venkovské turistiky (cyklostezky, služby pro turisty).
- Rozvoj podnikání (zlepšování podmínek pro drobné podnikání, semináře pro vinaře a poskytovatele služeb ve venkovské turistice, poradenství o možnostech získání finančních prostředků z fondů Evropské unie).⁵⁴

Mikroregionu se podařilo v letech 2002 až 2009 rozběhnout aktivity a vybudovat důvěru v existenci a činnost Mikroregion Nový Dvůr. Což se udrželo po celou dobu dosavadního fungování. Postupně byl zřízen post projektového manažera mikroregionu a tím přibyla schopnost získávat dotace na vytýčené záměry. Po úspěších s drobnými projekty, programy předvstupní pomoci pro země usilující o členství v Evropském společenství a národními dotacemi se obce pustily do větších společných projektů a čerpání financí z evropských fondů. Byla také navázána spolupráce se zahraničními partnery a jinými mikroregiony.

V roce 2005 proběhla první aktualizace strategie mikroregionu, neboť se změnily podmínky čerpání dotací a obce si díky získaným zkušenostem ujasnili, jaké projekty jsou schopny uskutečnit. Nejvíce projektů se realizovalo v oblasti podpory kulturních akcí a budování turistické infrastruktury. Naopak cíl rozvoj podnikání jen několika projekty. Nastala nutnost vytvořit nový strategický dokument pro aktuální období a blízkou budoucnost.⁵⁵

Současný strategický plán byl vypracován v roce 2009 a je vytvořen pro období 2010 až 2015. Projekt strategického plánu vytvořila Místní akční skupina Kyjovské Slovácko v pohybu. Nový Strategický plán nezahrnuje všechny oblasti života, ale zabývá se problémy, které jsou nejzávažnější a zároveň řešitelné z pohledu finančních možností mikroregionu.

⁵⁴ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

⁵⁵ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

„Na základě provedených analytických prací, včetně SWOT analýzy a na základě vzájemných diskuzí regionálních aktérů a účastníků procesu tvorby strategie, byla definována vize mikroregionu, na kterou navazuje strategický cíl, vymezující základní směry rozvoje.“⁵⁶

Vizi nové strategie je, že si „Občané Mikroregionu Nový Dvůr vytvoří hezčí podmínky pro svůj život i pro návštěvníky“. Priority mají specifikovány následující oblasti:

1. Profesionální spravování a management:
 - zprofesionalizovat management území, dobudovat informační, systémy, zlepšit propagaci území,
 - zvýšit účast občanů na správě věcí veřejných,
 - rozvíjet komunikaci subjektů zapojených do rozvoje,
 - zlepšit spolupráci s podnikatelským sektorem.
2. Rozvoj kapacit:
 - rozšířit nabídku celoživotního vzdělávání,
 - aktivizovat jednotlivé skupiny obyvatelstva.
3. Přidaná hodnota území prostřednictvím rozvoje nových oblastí:
 - rozvíjet turistickou infrastrukturu,
 - vytvořit a prodat nové produkty,
 - vytvořit vizi budoucího využití přírodního potenciálu krajiny.⁵⁷

3.3.1 SWOT analýza

„Analýza silných a slabých stránek Mikroregionu Nový Dvůr hodnotila, co je v mikroregionu dostupné a nedostupné. Zároveň byl zohledněn fakt, že to, co je v současnosti slabou stránkou, jí nemusí být v budoucnu a naopak.“⁵⁸

⁵⁶ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 52.

⁵⁷ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

⁵⁸ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 45.

Tabulka č 3 : SWOT analýza Mikroregionu Nový Dvůr:

Silné stránky:	Slabé stránky:
Existující síť cyklostezek	Nedokončené cyklostezky
Pravidelně pořádaný Trh řemesel	Nedostatečné zapojení vinařů
Nové turistické cíle	Nedostatečná propagace
Schopnost čerpat z fondů EU	Webové stránky MND
Informační systém - vstupní cedule MND*	Propagační materiál
Zlepšená propagace	Malá péče o turistické cíle
Společenské, folklórní a sportovní akce	Soustředění akcí do Milotic
Unikátní kultura drobného vinařství	Chybí přírodní koupaliště, rozhledna
Nové ubytovací kapacity	Nenaplnění strategie u některých
Rozvíjející se spolupráce obcí	Malá frekvence hodnocení činnosti MND
Postupné zviditelňování obcí	Nedostatek penziónů pro seniory a nabídek sociálních služeb
Dobré jméno a image MND	Nedostatečná podpora vinařství
Zvyšující se návštěvnost akcí MND	Špatná prezentace vedení
Příležitosti:	Hrozby:
Zapojení do turistických nadnárodních sítí	Konec dotační politiky
Spolupráce s mikroregiony EU	Legislativa
Spolupráce s MAS	Nedostatek peněz
Vzdělávání veřejnosti	Územní nevyrovnanost aktivit
Nové možnosti rozvoje - ne pouze tradice	Plánování bez veřejnosti
Zlepšení IS prostřednictvím internetu	Stereotyp – místní slepota
Využití dotací přes MND	Nepružnost managementu
Zvýšení příspěvku na obyvatele MND	Není jasná perspektiva MND po roce 2013
Posílení managementu MND	Pasivita lidí, nezájem veřejnosti
Větší propojení místních obyvatel	Nedostatečná podpora jednotlivých obcí
Dobudování turistické infrastruktury	Nedostatečná komunikace mezi vedením a občany

Zdroj: MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 45-48.

*MND-Mikroregion Nový Dvůr

Ze SWOT analýzy je zřejmé, že mikroregion má silné kulturní zázemí se snahou rozvíjet turistický ruch. Ovšem velkým ohrožením je rostoucí nezáměr občanů členských obcí o aktivity mikroregionu. Proto nová strategie s cílem, že si „občané Mikroregionu Nový Dvůr vytvoří hezčí podmínky pro svůj život i pro návštěvníky“, se jeví jako vhodná možnost zapojení občanů do současných i budoucích aktivit mikroregionu.

3.3.2 Místní akční skupina Kyjovské Slovácko v pohybu

Jedná se o dobrovolné, nevládní, neziskové sdružení občanů a právnických osob, které spojuje zájem o všestranný rozvoj regionu. Místní akční skupina Kyjovské Slovácko v pohybu (dále jen MAS) byla založena v dubnu 2002. „Aktivity jsou rozvíjeny na Slovácku, ve městě Kyjově jakožto centru Slovácké podoblasti. Odtud pochází i název Kyjovské Slovácko v pohybu. Členy MAS je šest mikroregionů: Ždánicko, Babí Lom, Nový Dvůr, Podchřibí, Moštěnka a Bzenecko s 43 obcemi.“⁵⁹

Hlavní činností je podněcování nových aktivit a projektů, komunikace s obcemi a mikroregiony, mimo jiné i realizace vlastních projektů a propagace. Za svou činnost odpovídá Ministerstvu zemědělství České republiky a platební agentuře, kterou je Státní zemědělský intervenční fond.

MAS doporučila k financování v roce 2011 24 projektů. Mikroregion Nový Dvůr podal projekt „Ubývá míst, kam chodívala pro vodu“ za téměř 560 000 Kč.⁶⁰ Jeho tématikou je obnova starých nefunkčních studní v obcích mikroregionu. Studny budou zprovozněny a s nimi i jejich okolí jako odpočinková místa.

MAS se zabývá i přeshraniční spoluprací se státy EU jako je Itálie, Slovensko, Francie, Německo, Belgie. Příkladem této spolupráce je od roku 2008 členství v Alianci Dům mikroregionů Dunaj – Váh - Morava s cílem Zelená síť v srdci Evropy. Jedná se o environmentálně zaměřený program, jehož cílem je vybudovat systém odpadového hospodářství, propagace biotopů, podpora obnovitelných zdrojů energie a další.

⁵⁹ *Kyjovské Slovácko v pohybu* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: < <http://www.kyjovske-slovacko.com/>>.

⁶⁰ MAS, *Zpravodaj MAS*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2011.

3.4 Subjekty Mikroregionu Nový dvůr

Milotice

„Vinařská obec Milotice, proslulá svým zámekem, leží asi 6 km jižně od Kyjova a 10 km na sever od Hodonína. Milotice byly sídlem panství, které po třicetileté válce držel uherský rod Serényiů. Dominantou obce je renesanční zámek z druhé poloviny 16. století, který byl přestaven do barokní podoby. K dalším památkám patří barokní kostel Všech svatých z let 1697–1701 s umělecky hodnotným vnitřním zařízením, patřícím k zámku. K obci patří téměř 250 vinných sklepů.“⁶¹

Vesnice žije po celý rok řadou tradičních slavností, jako jsou církevní svátky, nebo krojované hody. Zapomenout nelze ani na proslulé výstavy vín. Nejznámější akcí je národopisný festival Kyjovského Dolňácka, který se koná v mezidobí folklórního festivalu Slovácký rok v Kyjově. V obci působí několik dechových a cimbálových muzik a slovácký soubor.

K přírodním zajímavostem okolí Milotic patří přírodní rezervace Písečný rybník se zachovalou flórou a faunou a přírodní rezervace Horky.

Díky členství v mikroregionu si obec pomocí dotací od Jihomoravského kraje zřídila projektovou manažerku obce a obec již sama čerpá dotace. Pro své aktivity Milotice nově zbudovaly Komunitní centrum, turistickou ubytovnu, několik dětských hřišť, proběhla rozsáhlá oprava komunikací, základní školy atd. „Obec v roce 2009 získala bílou stuhu za činnost mládeže v krajském kole soutěže Vesnice roku 2009.“⁶²

Ratíškovice

„První literární zmínka o obci pochází z let 1131 - 1141. O výrazně starším osídlení této lokality svědčí četné archeologické nálezy z doby kamenné, bronzové a raného středověku. Nejvýznamnější památkou obce je kostel sv. Cyrila a Metoděje, jenž byl vystavěn v letech 1855 -1857.“⁶³ V roce 1933 zde Tomáš Baťa otevřel lignitový důl, ke kterému vybudoval typickou „Baťovskou“ urbanistickou kolonii 44 bytů. Pro odvoz lignitu byl zbudován Baťův kanál, který je dnes využíván pro turisticky

⁶¹ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 9.

⁶² *Obec Milotice* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.milotice.cz/>>.

⁶³ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 9.

oblíbenou vodní dopravu. Mikroregion zde vytvořil „Muzeum ve vagónu“, mapující historii těžby v Ratíškovicích a blízkém okolí, s možností projet se šlapací drezínou.

Ratíškovice etnograficky řazeny do tzv. „Kyjovského Dolňácka“, známého svým svérázným krojem, nářečím, písněmi, lidovými zvyky a tradicemi. Ty jsou ve vesnici udržovány folklorními pěveckými, tanečními a hudebními tělesy.⁶⁴ Obec je v regionu známa také jako centrum sportu díky fotbalovému klubu či krytému plaveckému bazénu. Ratíškovice obklopují hojně lesy a jsou také známou vinařskou obcí, jejímž atributem jsou nejen viniční tratě, ale i lokalita vinných sklepů zvaná „Slavín“.

Skoronice

Historie obce Skoronice sahá do počátku 14. století. Vinohradnictví má v obci tradici od poloviny 18. stol. V obci se zachovávají lidové tradice, jako jsou fašank s průvodem maškar, tradiční slovácké hody nebo jízda králů. Známa je také zářijová Skoronská pouť. V nejstarším domě v obci z roku 1903 je zřízeno muzeum „Slovácká izba“. V obci působí ochotnický divadelní spolek. Vinařská lokalita s několika desítkami sklepů se nazývá „Skoroňské budy“ a je centrem místní vinařské činnosti.

„V roce 2000 získaly Skoronice ocenění v soutěži Vesnice roku a to Modrou stuha za bohatý společenský život.“⁶⁵

Svatobořice-Mistřín

Svatobořice-Mistřín jsou významnou vinařskou obcí. Vznik obce se datuje do roku 1964, kdy došlo ke sloučení dvou samostatných obcí. Svatořice jsou osadou starší než Mistřín, nejstarší záznam pochází z roku 1349. Dominantou obce je barokní kostel z roku 1743 se sochou sv. Floriána z roku 1745. Dvě kamenné hlavy v centru obce s podobou starořímského boha Januse se dvěma tvářemi z poloviny 17. století jsou nazývány „svatoborské opice“ a dodnes upoutají pozornost nejen místních obyvatel, ale

⁶⁴ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

⁶⁵ *Obec Skoronice* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.skoronice.cz/>>.

u návštěvníků obce.⁶⁶ Z místních kulturních akcí jsou nejvýznamnější březnový košt mladých vín a červencový Mezinárodní folklórní festival.

Na místě dnešní textilní továrny stával za druhé světové války internační tábor pro občany židovského a romského původu z Protektorátu i ze Slovenska, odkud byli v roce 1942 přesunuti do Osvětimi. Stálá výstava prací vězňů je nyní v základní škole.

Vacenovice

Obec patřila od roku 1250 velehradskému klášteru a v roce 1667 byla připojena k milotickému panství. Významnou památkou v obci kostel, vystavěný ve stylu baziliky.⁶⁷ Vacenovice jsou odedávna zaměřeny na zemědělskou výrobu a vinařství.

V obci je družstvo dobrovolných hasičů, které již tradičně vítězí v celostátních soutěžích v hasičském sportu. A právě centrem kulturního dění v obci se stal hasičský areál, kde se pořádají hudební a kulturní akce. Z místních tradic stojí za zmínku zářijové vinobraní s otevíráním hory a krojované slovácké hody, které se konají v říjnu. Vacenovice mají dvě lokality vinných sklepů – „Pod kostelem“ a „Žlábky“.

Vlkoš

Vinařská obec Vlkoš leží 4 km jihovýchodně od Kyjova. První zmínky o Vlkoši se váží k roku 1248. Posledním majitelem obce byl hrabě Karel Seilern z Milotic. Největší pamětihodností obce je kostel Nanebevzetí Panny Marie postavený v letech 1770–1780. Návštěvníky láká lokalita vinných sklepů „Búdy“ pod viniční horou. „Díky grantu Ministerstva obrany ČR bylo ve vesnici zbudováno Military muzeum generála Sergeje Ingra“⁶⁸ (ministra obrany exilové vlády), které každoročně pořádá ve spolupráci s obcí několik výstav a kulturních akcí. Tradičně se zde konají krojové hody.

⁶⁶ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 10.

⁶⁷ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

⁶⁸ *Obec Vlkoš* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.vlkos.cz/>>

3.5 Financování aktivit Mikroregionu Nový Dvůr

Propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky (LEADER +)

Podkapitola 3.2.2 této práce, pojednává o místní akční skupině Kyjovské Slovácko v pohybu, která pracuje na principu LEADER, což je metoda rozvoje regionu na základě partnerství zástupců místního podnikatelského a soukromého sektoru. „K získání financí od Evropské unie musí místní akční skupina zpracovat vlastní strategii rozvoje, na základě které se pak může o peníze ucházet. Pokud se svou strategií v soutěži uspěje, je jí přidělena určitá částka na celé rozpočtové období (tj. 6 let). Tuto část částku pak prostřednictvím vlastního grantového programu rozděluje mezi žadatele podle předem stanovených pravidel.“⁶⁹ V tomto případě i Mikroregionu Nový Dvůr.

Z tohoto programu byly v mikroregionu financovány kulturní aktivity, jako jsou tvorby muzeí, výstavy a umělecká sympozia. Za zmínku stojí vybudování „Muzea ve vagonu“ v Ratiškovcích a celoroční výstava „Tradice na zámku“ v Miloticích. Oba počiny jsou významné pro zvýšení turistické atraktivnosti nejen obcí, ale i regionu.

Jihomoravský kraj (JMK)

Dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje jsou poskytovány programům, které všestranně rozvíjí území kraje a uspokojuje potřeby občanů. Programy se konkrétně zabývají životním prostředím, regionálním rozvojem, kulturou, památkovou péčí, vzdělávání, sportem, volným časem, sociální a rodinnou politikou, zdravotnictvím a požární ochranou.⁷⁰ Dotace poskytuje všech čtrnáct krajů v České republice, jelikož se poskytují z rozpočtů jednotlivých krajů, je požadována spoluúčasť žadatelů na financování projektu.

Díky průběžným dotacím z rozpočtu JMK byla v mikroregionu vybudována část sítě cyklostezek za téměř 6 000 000 Kč. Každoročně jde na konto mikroregionu 100 000 Kč jako příspěvek na mzdy a odvody projektového manažera. Dalších 100 000 Kč spolufinancuje mikroregion z vlastního rozpočtu.

⁶⁹ *Kyjovské Slovácko v pohybu* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.kyjovske-slovacko.com/>>.

⁷⁰ *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=1194&TypeID=1/>>.

INTERREG III A

Jedná se o nástroj Evropské unie pro překonávání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Program byl vytvořen pro období 2000-2006. Pro současné dotační období je nahrazen programem INTERREG II. „V období 2007 - 2013 je Iniciativa Společenství Interreg nahrazena programy cíle Evropská územní spolupráce (přeshraniční spolupráce, nadnárodní spolupráce, meziregionální spolupráce).“⁷¹

Mikroregion z toho programu čerpal v letech 2006 až 2007 téměř 3 000 000 Kč na tvorbu Jednotného informačního a orientačního systému Mikroregionu Nový Dvůr.

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

„Ministerstvo pro místní rozvoj zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a také s ostatními odvětvovými politikami ovlivňujícími rozvoj území, vycházejí z ní regionálně zaměřené rozvojové programy financované výhradně z národních zdrojů nebo spolufinancované ze zdrojů Evropské unie.“⁷² Pro obce a mikroregiony je Ministerstvem pro místní rozvoj každoročně vyhlášeno velké množství dotačních programů. Nejvíce jsou využívány programy podporující obnovu venkova a podpory cestovního ruchu.

Mikroregion Nový dvůr čerpal v minulých letech z těchto programů prostředky na sakrální stavby a úpravy veřejných prostranství za 659 000 Kč.

Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF)

Státní zemědělský a investiční fond je platební agenturou pro program rozvoje venkova. „Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispívá k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova.“⁷³ Náplní programu je dále podpora konkurenceschopnosti České republiky v oblasti potravinářství, rozšiřování ekonomických činností ve venkovských regionech. Konkrétně se jedná o rozvoj podnikání, tvorba nových pracovních míst a posílení sounáležitosti

⁷¹ *Interreg III* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/i-cz/>>.

⁷² *Regionalni-politika* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/>>.

⁷³ *Program – rozvoj venkova* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafid/>>.

venkovských obyvatel.

Fond SZIF byl mikroregionem použit na vybudování a rekonstrukci části bývalé konírny státního zámku Milotice s „bazénem pro koně“, což je jeden z mála původních zachovalých koňských brodů v Evropě. Dotace se pohybovala ve výši 280 00 Kč

Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika - Slovensko (ČR-SR)

Jak je již uvedeno v kapitole 1.7 této práce, tento operační program umožňuje přeshraniční spolupráci mezi Českou a Slovenskou republikou. Cílem je zlepšení kvality života v příhraničních oblastech a podpora hlavních priorit, jakými jsou např. životní prostředí, podpora přeshraniční infrastruktury, podpora cestovního ruchu atd. „V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý přeshraniční dopad projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice.“⁷⁴

V roce 2010 uskutečnil Mikroregion Nový Dvůr zatím poslední akci z fondů tohoto programu, a to na projekt „Umělecké sympozium aneb umění mezi vinohrady.“

Regionální operační program (ROP)

Regionální operační program vychází z Národního rozvojového plánu České republiky a Národního strategického rámce pro období 2007 – 2013. V tomto období je pro Česko připraveno 26 operačních programů viz příloha číslo A této bakalářské práce.

Mikroregion z tohoto programu v roce 2008 obdržel dotaci 14 263 833 Kč se spoluúčastí mikroregionu, která činila 2 178 717 Kč na vybudování části sítě cyklostezek. Jedná se o vůbec největší dotaci, kterou mikroregion obdržel.

⁷⁴Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.

Tabulka 4 : Přehled dotací Mikroregionu Nový Dvůr za období 2002 - 2010

ROK	CELKOVÉ NÁKLADY v Kč	DOTACE v Kč	SPOLUFINANCOVÁNÍ v Kč
2002	389 000	245 000	144 000
2003	397 850	225 000	172 850
2004	2 542 786	1 424 842	1 117 944
2005	2 787 187	1 928 000	859 187
2006	2 988 000	2 815 792	172 208
2007	3 203 173	2 158 578	1 044 595
2008	19 280 988	16 491 221	2 789 767
2009	2 542 238	1 789 294	752 944
2010	2 310 169	1 647 424	662 745
Celkem	36 441 391	28 725 151	7 716 240

Zdroj : Vlastní zpracování

Z uvedených informací v tabulce vyplývá, že mikroregion dotace čerpá pozvolně. Je to odůvodněno tím, že spolufinancování na projektových aktivitách se řídí výší čtvrtletního členského příspěvku na obyvatele mikroregionu. Podrobný rozpočet za rok 2011 viz příloha E této práce. Nejvíce prostředků bylo získáno v roce 2008 na vybudování počáteční etapy sítě cyklostezek.

4. REALIZOVANÉ PROJEKTY SE ZAMĚŘENÍM NA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCI

4.1 Turistické okénko do českých a slovenských regionů

Přeshraniční spolupráce je pro Mikroregion Nový Dvůr od roku 2002, kdy byl založen v podstatě novou činností. První přeshraniční spolupráce mikroregionu započala podáním projektu v roce 2008 s názvem „Turistické okénko do českých a slovenských regionů.“ V rámci fondu mikroprojektů, což je součást Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovensko.

Účastníky, a tudíž partnery projektu byly na české straně Mikroregion Nový Dvůr, Mikroregion Hrušovansko a obec Dolní Bojanovice. Slovenským partnerem se stalo nejbližší sousedící slovenské město Holíč. Projekt byl uskutečněn v roce 2009 a je udržitelný i pro budoucnost.

„Financování projektu:

• Poskytnutá dotace	775 800 Kč
• Spoluúčast	86 200 Kč
• Celková částka	862 000 Kč ⁷⁵

Cílem projektu je navázání přeshraniční spolupráce a obnovení „dobrých sousedských vztahů“, ale také seznámení aktérů se získáváním dotací na přeshraniční spolupráci.

Výstupem pro účastníky je vzájemná propagace, tvorba mediálních center a kalendáře aktuálních společenských akcí. V neposlední řadě je zde snaha o vzbuzení zájmu turistů, návštěvníků a obyvatel obou států o příhraniční region.

V Miloticích bylo mediální centrum vybudované v prostorách zámecké konírny státního zámku Milotice.⁷⁶ Kde je již od roku 2007 mikroregionem vybudované muzeum kulturních tradic. Zde byla umístěna plazmová televize s reproduktory. Návštěvníkům jsou pouštěna propagační videa ve čtyřech světových jazycích

⁷⁵ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 33.

⁷⁶ *Obec Milotice* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://http://www.milotice.cz/>>.

s turistickými zajímavostmi o městě Holíči, mikroregionech Nový Dvůr, Hrušovansko a obci Dolní Bojanovice. Toto centrum bylo zbudováno u všech partnerů projektu. Nabízeny jsou propagační materiály. V prvním roce fungování mediálních center bylo vytištěno 3000 kusů propagačních materiálů a po prvním roce se muselo toto množství znovu dotisknout a rozdělit mezi účastníky.

4.2 Umělecké sympozium aneb umění mezi vinohrady

Mikroregion již od počátku své existence pořádá umělecká sympozia různého zaměření (fotografické, keramické, sochařské apod.). V tomto projektu navázal na partnerskou spolupráci se slovenským městem Holíč, s kterým spolupracoval na projektu „Turistické okénko do českých a slovenských regionů.“ Projekt byl uskutečněn v červenci 2010.

Předmětem projektu je umělecké sochařské sympozium za účasti umělců z České a Slovenské republiky. Závěrem dvoutýdenního sympozia byla slavnostní vernisáž s výstavou prací. Česká část se uskutečnila v Miloticích a Slovenská ve městě Holíči. Výstupem z projektu je také katalog prezentující autory a jejich díla.

„Financování projektu:

• Poskytnutá dotace	355 853 Kč
• Spoluúčast	61 636 Kč
• Celková částka	355 853 Kč ⁷⁷

Pro oba subjekty projektu jsou hlavními cíli získání cenných kontaktů a zkušeností, které pak budou moci využít při dalších kulturních aktivitách. Mikroregion Nový Dvůr a město Holíč si vzájemně vymění vytvořená umělecká díla. Toto navázání přeshraniční spolupráce je atraktivní nejen pro obyvatele zainteresovaných oblastí, ale i pro návštěvníky. Dalším cílem bylo udržení tradice pořádání uměleckých sympozií, kdy se na území mikroregionu konala malířská, sochařská a fotografická sympozia. Záměrem bylo i přinést do mikroregionu nový prvek z uměleckého světa, odlišného od typických folklórních tradic.

⁷⁷ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009. s. 33.

Byla vytvořena dlouhodobá spolupráce a přenos zkušeností při realizaci uměleckých aktivit. Projekt je jistě přínosem pro navázání a obnovení dlouhodobé spolupráce se slovenským partnerem. Což se podařilo, pro rok 2012 je naplánováno pokračování těchto projektů, opět se slovenským partnerem.

4.3 Přeshraniční spolupráce členských obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Milotice

Obec Milotice je od počátku založení mikroregionu velmi aktivní, co se týká projektů Mikroregion Nový Dvůr. Postupem času si obec zřídila i vlastní projektovou manažerku obce a v současnosti se dá říci, že svými počiny převyšuje činnost Mikroregionu jako celku. Velkou výhodou obce v otázkách dotační politiky je i státní zámek.

V roce 2004 byla navázána přeshraniční spolupráce se slovenskou partnerskou obcí Rybany. Tématem projektu byla obnova zaniklého lidového kroje typického pro tamější slovenskou oblast. „Spolupráce slovenského partnera probíhá v rámci plánování, přípravy, realizace a udržitelnosti projektu financovaného z programu Interreg IIIA, a to formou vzájemných konzultací, participací na pořádání aktivit projektu Komunitního centra Milotice a napomáhání k udržitelnosti projektu minimálně po dobu 5 let.“⁷⁸ Projekt zatím stále probíhá a není ukončen.

V roce 2009, zrealizovala obec Milotice projekt přeshraniční spolupráce z Fondu malých projektů jižní Morava - Dolní Rakousko. Projekt se skládal ze dvou uměleckých dětských symposií keramického a fotografického, na kterém byly přítomni účastníci z obou partnerských zemí. Výstupy těchto symposií pak bylo možné vidět na výstavách v galerii v Miloticích a v rakouské Preyer - schule v Hausbrunnu. V rámci projektu byl vydán dvojjazyčný katalog s informacemi o projektu a fotografiemi závěrečných děl.

Spolupráce partnerů projektu pokračuje, obce Milotice a Gleichgewicht - Bildungs Kulturverein Drössing tím, že se připravuje další umělecký projekt. Všeobecnými cíli této spolupráce jsou podpora regionálních kulturních a společenských

⁷⁸ *Slovenský projekt* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <http://www.kcmilotice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=6/>.

tradic, zakládání nových tradic vycházejících ze vstupu do EU, podpora rozvoje cestovního ruchu a prohlubování kontaktů mezi obyvateli v příhraničních regionech. Specifickým cílem projektu je společnými aktivitami podpořit společenský a spolkový život v příhraničním regionu, vytvořit podmínky pro činnost místních zájmových sdružení, formou seminářů, prezentačních a přednáškových akcí, pořádání společenských a kulturních událostí místního i nadregionálního významu ve spolupráci se slovenským partnerem. Projekt je v souladu s rozvojovou strategií Mikroregionu Nový Dvůr, jehož součástí je i obec Milotice.⁷⁹

Ratíškovice

Obec Ratíškovice uskutečnila v roce 2009 „projekt Kulturní spolupráce obcí Ratíškovice – ČR a Popudinské Močidlany – SR. Tento projekt byl financován z Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013, a to v rámci oblasti podpory „Kultúrny rozvoj a zachovanie tradícií“. Cílem projektu je podpora kulturního rozvoje a zachování tradic v česko-slovenském příhraničním regionu.“⁸⁰

Jedním z možných prostředků k naplnění výše uvedeného cíle – kulturního rozvoje a zachování tradic je vytvoření literárních a obrazových publikací. Byly vydány knihy o historii partnerských obcí, pohlednice a kalendáře s historickou tematikou. Po završení projektu proběhla výstava, dokumentující projekt.

Projekt byl proveden zrcadlově, obce měly při realizaci projektu stejné cíle i prostředky.

⁷⁹ *Rajouský projekt* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <http://www.kcmilotice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=6/>.

⁸⁰ *Slovenský projekt Obce Ratíškovice* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.ratiskovice.com/>>.

5. PERSPEKTIVA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁČE MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR

5.1 Budoucnost Mikroregionu Nový Dvůr

Jak je již zmíněno v podkapitole 3.2 „Cíle činnosti Mikroregionu Nový Dvůr“, mikroregion se od roku 2010 řídí novou strategií se zaměřením na obyvatele a návštěvníky.

V otázce profesionálního spravování mikroregionu a managementu území je cílem stabilizace řízení mikroregionu, usnadnění agendy starostům a přenesení větší odpovědnosti a činností na manažera mikroregionu. S tím je spojeno přenesení pravomocí a zvětšení finančních prostředků. Pro stabilizaci finančních prostředků je nutné zvýšit výši čtvrtletního příspěvku na obyvatele.⁸¹ Pro provoz je v současnosti nutno vyčleňovat z rozpočtů obcí více než 1 000 000 Kč podrobný přehled hospodaření mikroregionu viz příloha E této práce. Dále se v budoucnu dle nové strategie musí nově definovat úkoly manažera mikroregionu mimo aktivity v dotační problematice a delegovat na něj část činnosti spojené s managementem mikroregionu a samosprávy.

V oblasti rozpracovaných aktivit bude kladen důraz na jejich dokončení. Jde o zlepšení propagace území a s tím spojené aktualizování a modernizování internetových stránek mikroregionu. Projektový manažer se postupně více zapojí do rozvíjení komunikace mezi členskými obcemi navzájem a bude se aktivně podílet na zviditelnění pořádaných akcí. V neposlední řadě se mikroregion zapojí do spolupráce s místními podnikateli na propagaci jedinečných a pro oblast typických produktů.

Problematika rozvoje kapacit a inovace činností mikroregionu zahrnuje dobudování sítě cyklostezek s dopravním značením, odpočinkovými místy a informačními tabulemi. Dále přibudou aktivity pro podporu místních vinařů spojené s propagací jejich činnosti, tvorbou seminářů a školení s vinařskou tematikou. Se zviditelněním vinařské turistiky souvisí rozvoj ubytovací a pohostinských činností.

⁸¹ MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

Vnitřní problémy mikroregionu již od počátku jeho existence z pohledu členských obcí souvisí s nerovnoměrným pořádáním kulturních aktivit převážně v Miloticích.⁸² Milotice díky státnímu zámku mají zvýhodněnou pozici. Zámek je zajímavý z turistického hlediska a blízká velká osada vinných sklepů podporuje vinařskou turistiku. Díky rozsáhlému zámeckému areálu je zde možnost pořádání velkých kulturních akcí se zabezpečeným zázemím. Většina velkých akcí, národopisných festivalů, sympózií a řemeslných trhů je tedy uskutečňována v Miloticích. Zbývající obce se tedy cítí opomíjeny.

5.2 Přeshraniční spolupráce 2014 - 2020

Budoucnost přeshraniční spolupráce mikroregionu Nový Dvůr v rámci programového období Evropské unie po roce 2014-2020 stále není stanovena. Jak z hlediska budoucí kohezní politiky Evropské unie, tak ze strany mikroregionu. Již teď je však jasné, že finančních prostředků bude pro Českou republiku méně. Po ukončení stávajícího období v roce 2013 bude ještě dva roky možné dočerpávat peníze pro rozběhlé projekty.

Priority pro nadcházející období již známy:

- „zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky,
- rozvoj páteřní infrastruktury,
- zvýšení kvality a efektivnosti veřejné správy,
- podpora sociálního zasnování, boje s chudobou a systému veřejného zdraví,
- integrovaný rozvoj území.“⁸³

Budoucí programové období bude více zaměřeno na princip partnerství. Tímto se naskytne možnost obcím více spolupracovat s partnery z různých oblastí např. s podnikateli, školami. A je otevřen prostor pro přeshraniční spolupráci. V letošním roce se uskuteční umělecké sympozium, opět ve spolupráci se slovenským partnerským městem Holíčem a bude navázáno na sochařské umělecké sympozium z roku 2010. Akce bude probíhat na území mikroregionu a závěrečná prezentace proběhne ve slovenském Holíči.

⁸² MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

⁸³ *Peníze z EU po roce 2013* [online]. [cit. 2012-03-07] Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/>>.

Mikroregion chce v budoucnu pokračovat v příhraničních uměleckých aktivitách a postupně připojit i projekty se zaměřením na vzájemnou propagaci území mezi Českou a Slovenskou republikou. Jedním z projektů by bylo napojení vinařských cyklostezek Jižní Moravy na Slovensko. Jedná se o rozsáhlý projekt, na kterém by mělo spolupracovat město Hodonín, Mikroregion Hodonínsko a město Holíč.

Jak je již zmiňováno, Holíč je stálým příhraničním partnerem mikroregionu, a proto i projekt vzájemné propagace lze reálně uskutečnit na základě dobrých zkušeností z předchozích let.

ZÁVĚR

Mikroregion Nový Dvůr vznikl před deseti lety jako iniciativa obyvatel členských obcí se snahou zlepšit občanům podmínky pro život v příhraniční oblasti sousedící se Slovenskou republikou. Cíle byly stanoveny jasně – dobudovat infrastrukturu, zachovat kulturní dědictví, zaměřit se na ochranu životního prostředí, rozvíjet venkovskou turistiku a podnikání. To vše uskutečnit prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie.

Region je zemědělského založení, fungují zde malé podniky a obyvatelstvo je nuceno za prací často dojíždět do vzdálených průmyslových měst. Výhodou území oproti zbytku České republiky je však velká míra dochovaných lidových tradic. Jsou zde také vhodné podmínky pro pěstování révy vinné, a s tím spojené vinařské činnosti. Což se nabízí jako možnost rozvoje turistiky v regionu díky zájmu o místní přírodní krásy, památky, lidové tradice a vinařství. Obce mikroregionu jsou poměrně velké, počet obyvatel se pohybuje v pěti z šesti členských obcí svazku nad jedním tisícem. Každá z členských obcí je obcí vinařskou, jsou zde vybudovány lokality vinných sklepů. Budování sítě cyklostezek bylo zaměřeno na zviditelnění těchto lokalit.

Cíle, které si členové mikroregionu na počátku jeho vzniku předsevzali se postupem času ukázaly jako nespelnitelné z hlediska vybudování infrastruktury, vyjma sítě cyklostezek. Ochrana životního prostředí se neuskutečnila v žádném projektu kromě dobudování čističek odpadních vod v obcích. A podpora a rozvoj podnikání se neuskutečnila v žádném směru. Mikroregion má velký potenciál v oblasti cestovního ruchu se zaměřením na lidové tradice a vinařskou turistiku. Tyto akce jsou po celý rok vyhledávány a hojně navštěvovány turisty. Sem také v předešlých letech mikroregion směřoval svou činnost – pořádání řemeslných trhů, lidových oslav, apod. Z tohoto důvodu byla vytvořena nová strategie směřování činnosti mikroregionu se zaměřením na občana a na zlepšení podmínek pro život v mikroregionu. Dá se tedy říci, že nastal pokus o vytýčení dosažitelných cílů. Jen čas ukáže, zda se tento záměr podařilo uskutečnit.

V získávání finančních prostředků pro své aktivity jsou velmi činné obce Milotice a Ratíškovice, kde došlo k získání prostředků nejen na rozvoj infrastruktury, ale i na vybudování turistického zázemí. Ovšem tyto jednotlivé akce nepodporují pohled na mikroregion jako na celek a obyvatelstvo zbylých obcí očekává od mikroregionu, jehož jsou členy, stejnou iniciativu.

Mikroregion od počátku provázely problémy se stálým projektovým manažerem a během uplynulých deseti let se na tomto postu vystřídali čtyři pracovníci. Poslední změna nastala v prosinci 2011. Pokud se situace ve vedení neustálí a manažer mikroregionu znovu nesjednotí obyvatele a neprobudí v nich zájem o činnosti mikroregionu, pak může nastat počátek konce mikroregionu.

Mikroregion Nový Dvůr nemá velké možnosti v ekonomickém rozvoji, proto je důležitá snaha o udržení lidových tradic a vinařství. To je základ pro rozvoj cestovního ruchu, který pak může pomoci místním obyvatelům po ekonomické stránce. K tomuto pomáhají veškeré velké i malé akce mikroregionu. Přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou pozitivně působí na obyvatelstvo a tyto společné akce vyjma folklórních festivalů, patří k nejvyhledávanějším. Pokud se podaří zkvalitnit vedení mikroregionu, reklamu a propagaci, lze očekávat vývoj v oblasti služeb, ubytování a tím vytvořit pracovní příležitosti pro občany.

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EAFRD	Strukturální fond pro rozvoj venkova
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský strukturální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
JMK	Jihomoravský kraj
LAU	Územní statistická jednotka
LEADER	Propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MND	Mikroregion Nový Dvůr
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Územní statistická jednotka
ROP	Regionální operační program
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SR	Slovenská republika
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení
SZIF	Státní zemědělský a intervenční fond

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BÍNA, J., KYSELKA, I., LABOUNKOVÁ, V., et al. *Monitoring mikroregionů Jihomoravského kraje, Místní akční skupiny (MAS) Jihomoravského kraje*. Brno : Ústav územního rozvoje ČR, 2006.

DOČKAL, V., et al. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky (růžový obléček a hrana reality)*. Brno : Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3751-2.

DOČKAL, V. *Šest let regionální politiky v ČR, šance a limity*. Brno : Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3983-3.

HUDEČKOVÁ, H., LOŠŤÁK, M., ŠEVČÍKOVÁ, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha : PEF ČZU, 2008. ISBN 978-80-213-1413-9.

JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. et al. *České pohraničí – bariéra nebo prostor pro zprostředkování*. Praha : Acedemia, 2004. ISBN 80-200-1051-3.

KOLAŘÍK, P., TOMEŠOVÁ, J., *Analýza projektů Iniciativy Společenství INTERREG III A v rámci česko-slovenské přeshraniční spolupráce*. Časopis Regionálních studií. Praha : VŠE, únor 2011.

LABOUNKOVÁ, V., PŮČEK, M., ROHREROVÁ, L., et al. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionu*. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje : 2009. ISBN 978-80-87318-02-7.

LAŠTOVKOVÁ, J., *Euroregiony na hranicích České republiky*. In *Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí ČR II : sborník podkladových studií*. Ústí nad Labem : Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. s. 34-57. ISBN 80-7044-721-4.

MAS, *Strategie MND 2010-2015*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2009.

MAS, *Zpravodaj MAS*. Kyjovské Slovácko v pohybu, 2011.

MAREK, D., KANTOR, T., *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.

MATES, P., WOKOUN, R. et al. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha : Prospektum, 2002. ISBN 80-7175-100-6.

NOVOTNÝ, L., *Názory a postoje české populace na přeshraniční spolupráci*. Naše společnost časopis Centra pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR : 2009. č. 7. s. 27-32.

PELTRÁN, A. a kol., *Evropská integrace a Česká republika*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2849-0.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno : Masarykova univerzita v Brně Ekonomicko-Správní fakulta, 1999.

SRHOLEC, M. *Přímé zahraniční investice v České republice, Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.

ŠONKA, J. et al. *Srozumitelně o Evropské unii: k čemu je Evropská unie (a pro koho vlastně)?* Plot, 2004. ISBN 80-86523-32-2.

UUR, *Monitoring mikroregionů Jihomoravského kraje (MAS)*. Brno : Ústav územního rozvoje, 2006.

WOKOUN, R. et al. *1. Československý seminář o regionálním rozvoji*. [CD-ROM]. Praha : Oeconomia, 2008. ISBN 978-80-245-1437-6.

WOKOUN, R., LUKÁŠ, Z., KOUŘILOVÁ, J. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. Praha : Ifec, 2002. ISBN 80-864 12-18-0.

WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M. et al. *Regionální rozvoj (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Centrum pro regionální rozvoj České republiky [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW <<http://www.crr.cz/>>.

Český statistický úřad [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/>>.

Deník veřejné správy [online]. [cit. 2012-03-07] Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/>>.

Euroskop.CZ, věcně o Evropě [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/>>.

Eurostat [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>>.

Fondy Evropské unie [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.

Jihomoravský kraj [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>.

Komunitní centrum Milotice [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.kcmilotice.cz/>>.

Kyjovské Slovácko v pohybu [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.kyjovske-slovacko.com/>>.

Mikroregion Nový Dvůr [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.novy-dvur.cz/>>.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/>>.

Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2012-03-03] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/>>.

Obec Milotice [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.milotice.cz/>>.

Obec Ratíškovice [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.ratiskovice.com/>>.

Obec Skoronice [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.skoronice.cz/>>.

Obec Svatobořice-Mistřín [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.svatoborice-mistrin.cz/>>.

Obec Vacenovice [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.vacenovice.cz/>>.

Obec Vlkoš [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.vlkos.cz/>>.

Regionální rozvoj [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/>>.

Ústav územního rozvoje [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.uur.cz/>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 : MIKROREGIONY KYJOVSKA	28
-----------------------------------	----

Seznam tabulek

TABULKA 1 : ČLENĚNÍ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY - CZ-NUTS	22
TABULKA 2 : POČET OBYVATEL V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH MIKROREGIONU	32
TABULKA 3 : SWOT ANALÝZA MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR	35
TABULKA 4 : PŘEHLED DOTACÍ MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR ZA OBDOBÍ 2002 2010	43

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A - Přehled operačních programů pro ČR 2007 - 2013.....	I
PŘÍLOHA B - Mapa území operačního programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 -2013.....	II
PŘÍLOHA C - Mapa cyklostezek Mikroregionu Nový Dvůr.....	III
PŘÍLOHA D - Logo mikroregionu Nový Dvůr.....	IV
PŘÍLOHA E - Rozpočet Mikroregionu Nový Dvůr za rok 2011.....	V

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA A – PŘEHLED OPERAČNÍCH PROGRAMŮ PRO ČESKOU REPUBLICU NA OBDOBÍ 2007 -2013

OPERAČNÍ PROGRAMY NA OBDOBÍ 2007-2013		Finanční prostředky
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21,271,1 mil. EUR (79,5%)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc	
Regionální OP (ROP)	ROP NUTS II Jihovýchod	4659 mil. EUR (17,6%)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP Praha	OP Praha konkurenceschopnost	372,4 mil. EUR (1,4%)
	OP Praha adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezinárodní spolupráce	389 mil. EUR (1,5%)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko	
	INTERACT II	
	ESPON 2013	

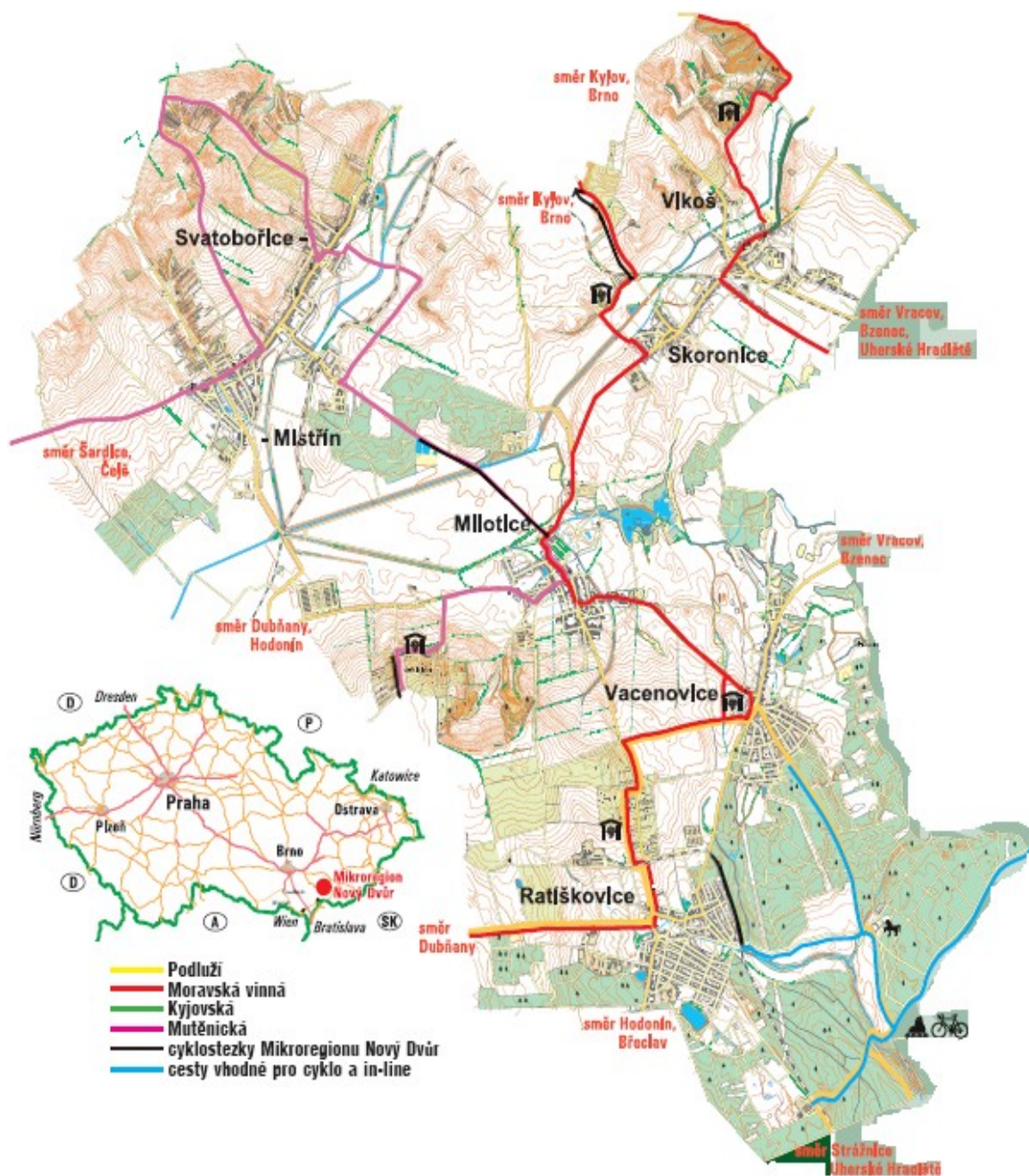
Zdroj : *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.

PŘÍLOHA B – MAPA ÚZEMÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU PŘEŠHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE SLOVENSKÁ REPUBLIKA – ČESKÁ REPUBLIKA 2007 2013

Zdroj : *Přeshraniční spolupráce ČR - SR* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.

PŘÍLOHA C – MAPA CYKLOSTEZEK MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR

Zdroj : Informační materiál Mikroregionu Nový Dvůr

PŘÍLOHA D – LOGO MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR

Zdroj : Propagační materiál Mikroregionu Nový Dvůr

PŘÍLOHA E – ROZPOČET MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR ZA ROK 2011

PŘÍJMY		Schválený	Celkem
položka			
4121	Členské příspěvky	464 000	464 000
2324	Dotace - Umělecké sympóziium	290 000	290 000
4116/4152	Dotace - Turistické okénko	286 000	286 000
2111	Příjmy z poskytovaných služeb	10 000	10 000
4113	Dotace SZIF - vzdělávání	102 000	102 000
4121	Příspěvky obcí - vzdělávání	20 000	20 000
2324	Vratka MF (stan)	205 000	205 000
		1 377 000	1 377 000
FINANCOVÁNÍ			
8115	Zapojení zůstatku na BÚ	-136 700	-136 700
CELKEM PŘÍJMY + FINANCOVÁNÍ		1 240 300	1 240 300
VÝDAJE			
odv.,par.			
6409	Osobní náklady (mzdy)	400 000	400 000
3317	Nájem konírny + provoz	30 000	30 000
6409	Nájem kanceláře	20 000	20 000
6409	Provozní režie(energie, drob.nákup,telefon)	250 000	250 000
3299	Projekt - vzdělávání	122 000	122 000
6409	Příspěvek - Region Slovácko	5000	5000
CELKEM		827 000	827 000
FINANCOVÁNÍ			
8114	Vratka krátkodobého úvěru KB	413 300	413 300
CELKEM VÝDAJE + FINANCOVÁNÍ		1 240 300	1 240 300

Zdroj: *Mikroregion Nový Dvůr* [online]. [cit. 2012-02-02] Dostupné z WWW: <<http://www.novy-dvur.cz/>>.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Adéla Zemánková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: Kombinované studium

**Název práce: Mikroregiony a příhraniční spolupráce na příkladě Mikroregionu
Nový Dvůr**

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 43

Celkový počet stran příloh: 5

Počet titulů české literatury a pramenů: 23

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 20

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Novotný, Dr.